Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

4 МАРТ 1969 й
4-йил чиқиши
СЕШАНБА
№ 53 (817).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЯХШИ ТАЙЁРГАРЛИК

16 март
Маҳаллий Советларга сайлов

Пойтахтнинг Киров районидаги 24-сайлов участкаси шинамгина безатилган. Сайлов комиссиясининг раиси Павел Черних сайлов кампанияси олдидан оммавий-сиёсий ишларни кенг қизитиб юборган. Бу ерда сайловчилар билан қизиқарли суҳбатлар ўтказиляпти. Газеталарнинг янги сонларини ўқиб, дунё воқеаларидан хабардор бўласиз, шахмат ва шашка ўйнаб маданий ҳордиқ чиқарасиз.

Агитпункт мудирининг ўринбосари И. Ковалевскийнинг ташаббуси билан «Совет сайлов системаси дунёда энг одил сайлов системасидир», «В. И. Ленин—буюк инсон» деган темаларда ўтказилган савол-жавоб кечалари сайловчиларда катта таассурот қолдирди.

16 март маҳаллий Советларга сайловлар куни олдидан агитаторлар уйма-уй юриб, сайловчиларни шаҳар ва район Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилган кишиларнинг таржимаи ҳоллари билан қисқача таништириб ўтмоқдалар. Бу борада трамвай-троллейбус бошқармасига қарашли вагон ремонти заводининг электрчиси И. Чесноков, йўл хизматининг инженери В. Неустроева ва бошқалар ўрнак бўляптилар.

Тошкент — Жаҳонга

ОЗОДЛИК ОРОЛИГА

Тошкентдаги лак-бўёқ заводи маҳсулотларини чет элларда ҳам севиб харид қилишяпти. Буни корхона адресига хорижий мамлакатлардан келаётган буюртмалардан ҳам билиш мумкин. Корхонада тайёрланган турли-туман бўёқлар Монголия Халқ Республикаси, Афғонистон, Бирлашган Араб Республикаси, Вьетнам Демократик Республикасида шуҳрат қозонган. Шу йилдан бошлаб заводнинг экспорт харитаси яна икки давлат ҳисобига бойиди. Энди корхона маҳсулотларини Непаль ва Озодлик ороли — Куба Республикаси ҳам оладиган бўлди.

ТОШКЕНТ. 1969 йил 3 март. Ўзбекистонда Қорақалпоғистон АССР адабиёти ва санъати ҳафталигининг тантанали суратда очилиши. И. Глауберзон фотоси.

АМУ СОҲИЛИ ТАРОНАЛАРИ

Халқ тўқиган ажойиб «Қирқ қиз» достони асрлар оша бизнинг давримизга етиб келди. Ҳозир бу достон Аму ва Орол диёрида янгича оҳанг бериб янграмоқда—қадимий қорақалпоқ ўлкасига янги ҳаёт келди. Эндиликда Қорақалпоғистон халқи халқнинг ушалган орзуларини тараннум этувчи янги гўзал қўшиқлар ва шеърлар ёзиб, улуғвор достон тўқимоқда.

Қорақалпоғистон вакиллари ҳам адабиёт ва санъат ҳафталигига ўзларининг энг яхши шеърлари, қўшиқлари, рақсларини ўзбек дўстларига бирoдарлик туҳфаси қилиб келтирдилар.

Одат бўлиб қолган анъанага кўра, мамлакатимиз халқларининг ана шу янги улкан дўстлик ва қардошлик байрами Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Катта академик театрида бошланди. 3 март куни бу ерда Қорақалпоғистон адабиёти ва санъати ҳафталиги тантанали равишда очилди.

Тантанали йиғилиш президиумида — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари И. Г. Анисимкин, В. Г. Ломоносов, М. М. Мусахонов, Е. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов, М. А. Абдураззоқов, С. Р. Расулов, М. Т. Турсунов, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари С. О. Азимов, М. З. Мирзаахмедов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари А. С. Абдалин ўтирибдилар. Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. К. Камолов, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг раиси Д. Ешимбетов, Автоном Республика Министрлар Советининг раиси Е. Айтмуротов, Қорақалпоғистон область партия комитетининг секретарлари Б. А. Новицкий, К. Р. Ризаев, Автоном Республика Министрлар Совети раисининг ўринбосари А. Ғ. Ғоипова ҳам улар билан ўтирибдилар. Нукус ва Тошкентнинг таниқли адабиёт, музика, сураткашлик, театр санъати арбоблари ҳам президиумга чиқадилар.

Йиғилишни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов очади.

Қардош маданиятларнинг ўн кунликлари ва ҳафталикларини ўтказиш, дейди у, юртимизда ажойиб анъана бўлиб қолди. Булар ҳамиша сидқидиллик ва ижодий аҳиллик вазиятида ўтмоқда, совет халқларининг бузилмас дўстлигини кўрсатувчи ёрқин намойишга, уларнинг хўжалик ва маданий қурилишдаги муваффақиятлари кўригига айланиб кетмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика ҳукумати номидан азиз қорақалпоқ меҳмонларимизни, улар орқали эса қардош Қорақалпоғистоннинг барча меҳнаткашларини қизғин ва самимий табриклашга, уларга чин кўнгилдан катта-катта ижодий муваффақиятлар, улуғ социалистик Ватанимиз равнақи йўлидаги, коммунизм тантанаси йўлидаги меҳнатда янгидан-янги зафарлар тилашга ижозат бергайсиз.

Қорақалпоқ адабиёти ва санъатининг бугун бошланаётган ҳафталиги шунинг учун ғоят диққатга сазовордирки, бу ҳафталик бутун совет халқимиз порлоқ тарихий санага—севикли йўлбошчимиз ва устозимиз Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг юз йиллигига илҳом билан тайёргарлик кўраётган ажойиб бир пайтда ўтмоқда.

Ҳамма улуғ ғалабаларимиз, барча зафарларимиз ва муваффақиятларимиз, совет халқлари янги тақдирининг ўзи ҳам Ленин номи билан, ленинизм билан чамбарчас боғланган.

Инсоният тарихида янги давр очиб берган Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабасидан кейин мамлакатимизда рўй берган туб социалистик ўзгаришлар Ленин номи билан, ленинизм билан чамбарчас боғланган.

СССР халқларининг эркинлиги ва бахт-иқболи, барча Совет республикалари ишлаб чиқарувчи кучларининг мислсиз ривожи, халқ талантларининг беқиёс равнақи Ленин номи билан, ленинизм билан чамбарчас боғланган.

Улуғ кўп миллатли Совет давлати республикалари қардошларча ҳамдўстлигининг тенг ҳуқуқли аъзоси бўлган суверен автоном республика — Қорақалпоғистон АССРнинг барпо этилиши Ленин номи билан, ленинизм билан, ленинча миллий сиёсат тантанаси билан чамбарчас боғланган.

Қорақалпоқ халқи ўз давлатини барпо этганидан, ҳар томонлама ривожланиш йўлига тушиб олганидан бери орадан қирқ йилдан сал кўпроқ вақт ўтди. Ана шу қисқа давр ичида у Коммунистик партия раҳбарлигида, улуғ рус халқининг ва барча совет халқларининг қардошлик ёрдами билан тараққиёт йўлида улкан одим ташлади, экономика ва маданиятни ривожлантиришда катта-катта муваффақиятларга эришди. Қорақалпоқ халқининг ҳозирги турмуши революциядан олдинги мазлум ва ночор аҳволдан ер билан осмонча фарқ қилади. Совет ҳокимияти йиллари мобайнида Қорақалпоғистон қолоқ бир ўлкадан гуллаб-яшнаган социалистик республикага айланди.

Социалистик маданиятнинг гуркираб ривожланганлиги, адабиёт ва санъат халқнинг ўзига хос ёрқин талантлари ва истеъдодлари чинакам равнақ топганлиги қорақалпоқ халқининг энг муҳим ғалабаларидан биридир.

Сиз, азиз қорақалпоқ дўстлар, республика пойтахтининг янги иморатлар қурилаётган районлари ва диққатга сазовор жойлари билан танишдингиз. Севикли Тошкентимиз кейинги йилларда нақадар ўзгариб кетганлигини ўз кўзингиз билан кўрдингиз. Зилзила харобаларидан қаддини ростлаб олган пойтахтимизнинг янги қиёфаси кўз ўнгингизда намоён бўлди. Ҳафталик кунларида сизлар Ўзбекистоннинг турли шаҳар ва қишлоқларида, саноат корхоналарида, колхозларда, совхозларда, ўқув юртларида, музейларда бўласизлар, меҳнаткашларнинг кўпгина коллективлари билан, олимлар ва студентлар билан, Совет Армиясининг жангчилари билан, ижодий союзлардаги ҳамкасбларингиз билан учрашасизлар, театрларимизнинг ва концерт залларимизнинг саҳналарига чиқиб, меҳнаткашлар оммаси ҳузурида ўз ижодларингиздан ҳисоб берасизлар.

Биз шунга аминмизки, сизлар бизнинг меҳмондўст диёримизнинг қаерига борманг, қаерига қадам ранжида қилманг, ҳамма жойда сизларни самимий қардошларча меҳр-муҳаббат, астойдил хурсандчилик билан, азиз меҳмонлар ва яқин дўстлардек кутиб олишади. Республикамиз меҳнаткашлари бугун чин қалбдан чиқариб, сизларга:

— Хуш келибсиз, азиз меҳмонлар! —дейдилар.

Ўзбекистон диёрида бугун ўзининг тантанали юришини бошлаётган ҳафталик маданият арбобларини янгидан-янги шонли ишларга руҳлантираверсин! Халқлар дўстлиги ва қардошлигининг мустаҳкам таянчи—Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи мустаҳкамланаверсин ва абадий гуллаб-яшнайверсин! Улуғ Ленин партияси—жонажон Коммунистик партияга шон-шарафлар бўлсин!

Ҳафталик очилади. Зал гумбазлари остида СССР ва Ўзбекистон ССРнинг давлат гимнлари янграйди.

СССР халқ артисти Р. Ҳамроев ва таниқли қорақалпоқ ёзувчиси, Бердақ номидаги мукофот лауреати Ж. Оймирзаев дўстлик ва қардошлик тўғрисида, улуғ Ленин даврида яшаш ва ижод қилиш зўр бахт эканлиги ҳақида тўлқинланиб гапирадилар.

Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. К. Камоловга сўз берилади.

Ўртоқ Қ. К. Камолов самимий кутиб олганликлари учун йиғилиш аҳлига қизғин ташаккур изҳор қилиб, қорақалпоқ халқининг қардошлик саломини топширади.

К. Камолов Қорақалпоғистон меҳнаткашлари экономика ва маданиятни ривожлантиришда қўлга киритган муваффақиятларга муфассал тўхталиб ўтди.

Қорақалпоғистон Автоном Республикасининг ишчилари, колхозчилари, зиёлилари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Республика Министрлар Советини, Тошкентнинг ва Ўзбекистон областларининг барча меҳнаткашларини ишонтириб айтадиларки, биз ўзимизнинг бутун куч-қувватимиз ва билимимизни, қалбимизнинг оташин ҳароратини беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажаришга, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олишга, коммунизм қурилишидан иборат буюк ишга қўшадиган ҳиссамизни кўпайтирамиз.

Концерт бошланади. Ҳафталик қатнашчиларининг бирлашган хори Коммунистик партия тўғрисидаги қўшиқни айтади.

Улкан байрамнинг, чинакам қардошлар ва дўстлар байрамининг биринчи концерти серқуёш Қорақалпоғистон диёрида гуллаб-яшнаётган талантларнинг намойишига айланиб кетди. (ЎзТАГ).

СОВЕТ КОНТРОЛЁРИНИНГ БАЁНОТИ

Берлин осмон хавфсизлиги марказидаги совет секциясининг бош контролёри шу йил 2 мартда АҚШ, Англия ва Франциянинг бош контролёрларига оғзаки баёнот берди:

Маълумки, Ғарбий Германия ҳукумат маъмурлари Германия Федератив Республикаси президентини сайлаш баҳонаси билан шу йил 5 мартда Ғарбий Берлинда жиддий сиёсий иғвогарлик ташкил этмоқчи. Шу мақсадда, амалдаги халқаро битимларни ва тўрт томонлама қарорларни бузган ҳолда, Ғарбий Берлинга федерал мажлис қатнашчиларини, шу жумладан Германия Федератив Республикасининг гитлерчи янги нацист национал демократик партияси вакилларини олиб келмоқчилар.

Шу муносабат билан Америка, Англия ва Франция томонларига қуйидагиларни маълум қилиш менга топширилди: Ғарбий Берлинга мазкур мажлис қатнашчиларини ғайри қонуний равишда олиб келиш учун уларга самолётлар бериб қўйилган тақдирда Совет томони шу учишларнинг хавфсизлигини таъминлашдан воз кечади ва бу учишлар учун ҳар қандай масъулиятни ўз зиммасидан соқит қилади.

Қуролли иғвогарлик

Хитой маъмурлари 2 март Москва вақти билан соат 4 дан 10 минут ўтганда Уссури дарёсидаги Нижне-Михайловка чегара пункти яқинида (Дамански ороли) қуролли иғвогарлик қилдилар. Қуролли Хитой отряди совет давлат чегарасидан ўтиб, Дамански оролига қараб йўл олди.

Хитой томони шу районни қўриқлаб турган совет чегарачиларига қўққисдан ўт очди. Ўлган ва ярадор бўлганлар бор.

Чегарани бузиб ўтганлар Совет чегарачиларининг қатъий ҳаракати натижасида Совет территориясидан ҳайдаб юборилди.

Совет ҳукумати шу йил 2 мартда Хитой Халқ Республикаси ҳукуматига нота юборди. Хитой маъмурларининг Совет—Хитой чегарасидаги иғвогарлик ҳаракатларига қарши қатъий норозилик билдирди. (ТАСС).

• *В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН*

ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ

ҲАМЗА РАЙОНИДАГИ КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАР КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Кенг миқёсда

Совет кишиларининг ажойиб одати бор: янги марраларни белгилаб олишда қилинган ишларга якун ясаб, эришилган ютуқларга танқидий баҳо берадилар.

Ҳамза район партия-хўжалик активининг шу йил 12 февралдаги йиғилиши ҳам худди шундай вазиятда ўтди. Район меҳнаткашлари янги йил учун социалистик мажбурият қабул қилишдан олдин ўтган йилги план ва мажбуриятларнинг қандай бажарилишига якун ясадилар.

Ўтган йилнинг ўзида пландан ташқари 4,5 миллион сўмдан ортиқ саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарилди ва реализация қилинди. Буюмларнинг 12 та янги хилини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. 256 та янги ускуна ишга туширилди. Булардан олинган қўшимча фойда 687 минг сўмни ташкил этади.

Корхоналарда ишчилар, инженер-техник ходимлар, рационализаторлар ва ихтирочиларнинг ижодий активлиги жуда кучайди. Ўтган йили 5,5 мингта рационализаторлик таклифи тушди. Буларнинг ярмидан кўпи ишлаб чиқаришга жорий этилиб, 3 миллион сўмликдан ортиқ иқтисодий фойда олишга эришилди.

Шунинг билан бирга қатор корхоналар 1-ғишт заводлари бошқармаси, ёғ-мой комбинати, иссиқлик-изоляция материаллари саноат базаси ва бошқа корхоналар халқ хўжалигига 6,5 миллион сўмлик маҳсулотни кам бердилар.

Партия-хўжалик активи Ҳамза районининг барча меҳнаткашларини доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтаришга ва беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун кенг миқёсда кураш олиб боришга чақирди.

Б. ОБИДОВ,
Ўзбекистон Компартияси Ҳамза район комитети саноат, транспорт ва алоқа бўлимининг мудири.

ОЛҒА ИНТИЛАМИЗ

Беш йилликка мўлжалланган топшириқларни муддатидан илгари бажариш учун қабул қилинган социалистик мажбуриятни адо этиш, ленинча меҳнат вахтасида янги ютуқларга эришиш бу йилги иш натижаларида маълум бўлишини чуқур ҳис этган район меҳнаткашлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, 1969 йилга қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қиладилар:

● Жамоатчилик ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш асосий фондлар ва резервлардан оқилона фойдаланиш, фан ва техника эришган ютуқларни, илғор тажрибаларни ишлаб чиқаришга жорий этиш, ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш, меҳнатни илмий ташкил этиш асосида:

— йиллик маҳсулот ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари, 1969 йил 25 декабрда бажариб, планга қўшимча равишда 5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш;

● Саноатда меҳнат унумдорлигини пландагига нисбатан 1,9 процентга ошириш; маҳсулотларнинг 10 хил янги турини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш.

● Саноат корхоналари, транспорт, алоқа ва қурилиш ташкилотларининг коллективлари иқтисодий тежамкорлик учун курашни кучайтириб 2,5 миллион киловатт-соат электр энергияси, 1,5 минг тонна шартли ёқилғи, 230 тонна қора ва рангли металл, 200 тонна цемент, 100 кубометр ёғоч материаллари ҳамда бошқа турдаги материал ва хом ашёларни тежаб қолишга аҳд қилдилар.

● Ишлаб чиқаришни яхши ташкил этиш, моддий ресурслардан тежаб-тергаб фойдаланиш, корхона ишининг рентабеллигини ошириш ҳисобига товар маҳсулоти таннархини арзонлаштиришга ҳамда планга қўшимча равишда камида 2,5 миллион сўмлик фойда олишга эришиш.

● Янги техника ва технология бўйича амалга ошириладиган тадбирлар ҳисобига 500 минг сўмлик шартли фойда олиш.

● Ишчи, инженер-техник ходимлар ҳамда ишлаб чиқариш новаторларининг активлигини ошириш билан 1 мингтадан ортиқ рационализаторлик таклифларини жорий этиш ва камида йилига 1,5 миллион сўмлик шартли фойда олиш.

● Меҳнатни илмий ташкил этиш ишларини кенгайтириб, йил охиригача йилига 400 минг сўмлик иқтисодий фойда келтирадиган меҳнатни илмий ташкил этишнинг камида 100 та планини жорий этишни таъминлаш.

● Халқ хўжалиги юкларини ташиш топшириғини 1969 йил 25 декабрга бажариш ва планга қўшимча 150 минг сўмлик даромад бериш.

ҲАМЗА РАЙОНИНИНГ 1969 ЙИЛ ФЕВРАЛДАГИ ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВ ЙИҒИЛИШИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН.

КАТТА ТАДБИРЛАР

Ленинча меҳнат вахтасида туриб ишлаётган 1-ун комбинати коллективи қарор қилди:

◆ Йиллик планни муддатидан илгари 15 декабрда бажариш ва йиллик топшириққа қўшимча 5400 тонна ун ва крупа ишлаб чиқариш.

◆ Меҳнат унумдорлигини пландагига нисбатан 5 процентга ошириш. Қуйидаги ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш:

— 27 минг тонна сиғимга эга бўлган янги қурилаётган элеваторни шу йил 4 кварталда ишга тушириш;

— йилнинг биринчи ярмида қадоқлаш бўлимида иккинчи сим билан тикув машинасини ишга тушириш;

— йилнинг биринчи ярмида донни иссиқ кондиционлаштирадиган АСК-10 тезкор кондиционерлари установкасини ишлаб чиқиш;

◆ Комбинат территориясини ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш.

◆ Беш йиллик ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари 1970 йил 15 октябрда бажариш, беш йиллик топшириққа қўшимча равишда 26 минг тонна ун ва крупа ишлаб чиқариш.

ҲАЙДОВЧИЛАР ВАХТАДА

«Ташкентдорстрой» трестига қарашли 46-автобаза коллективи 1968 йил планини муваффақиятли бажариб пландан ташқари 96 минг тонна халқ хўжалиги юкларини ташиди.

Ўз имкониятларини ҳисоблаб чиққан автотранспортчилар 1969 йил учун қуйидаги мажбуриятни қабул қилдилар:

— йиллик топшириқни 20 декабрда бажариш,

— меҳнат унумдорлигини пландагига нисбатан 2 процентга ошириш;

— йиллик топшириқни бажармаган бироnта ҳам ҳайдовчи бўлмаслигига эришиш.

ҚОҒОЗЛАР ОҚИМИ

Қоғоз комбинати ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига қуйидагича мажбурият олишди:

— 1969 йилда пландан ташқари 400 тонна қоғоз, 30 тонна картон ишлаб чиқариш; 100 минг сўмлик маданий-маиший буюмларни реализация қилиш:

— асосий фонднинг ҳар бир сўмидан 2.23 сўмлик маҳсулот олишга эришиш;

— юк ортиш ва тушириш ишларини механизациялашга, ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштиришга катта эътибор бериб, эстакада қуриш, қоғоз уюмларни тахлайдиган ускунани ишга тушириш, 1—2 машиналар потогидаги гидроразбивателларни ремонт қилиш, шунингдек, 4-машина потогида хавза қуриш.

Оғир юкли поездлар

Тошкент тепловоз депоси коллективи қарор қилди:

◆ юк ташиш йиллик планини 25 декабрда бажариш;

◆ локомотивларни бошқаришдаги илғор методларни ўзлаштириб, оғир юкли поездлар билан топшириққа қўшимча камида 3 миллион тонна халқ хўжалиги юкларини ташиш ва камида нормадагига нисбатан 0,3 процент шартли ёқилғи тежаш;

◆ 1968 йилдагига нисбатан техника тезкорлигини 0,2 километрга оширишга эришиш;

◆ паркдаги локомотивлардан рационал фойдаланиш ҳисобига, юк ташийдиган локомотивларнинг суткалик ҳаракатини пландаги нормага нисбатан 0.5 процентга оширишга эришиш;

◆ ремонтларнинг барча турларини тармоқли планлаштиришга ўтказиш билан депода диспетчерлаштиришни ниҳоясига етказиш.

БЕШ ЙИЛЛИК ОДИМЛАРИ

Янги иқтисодий ислоҳот 2-ун комбинатининг хўжалик фаолиятида ўз самарасини кўрсатди. Беш йилликнинг уч йили мобайнида планга қўшимча равишда 8,2 миллион сўмлик маҳсулот, 32,5 минг тонна сортли ун, 35 минг тонна аралаш озуқа ишлаб чиқарилди.

Ун комбинатининг коллективи беш йилликни муддатидан илгари 1970 йил 1 ноябрда бажариш билан 1969 йил учун қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қилди.

— йиллик ишлаб чиқариш планини 10 декабрда бажариш, планга қўшимча 8 минг тонна сортли ун, 12 минг тонна аралаш озуқа, 100 тонна озуқа террамицини реализация қилиш;

— меҳнат унумдорлигини пландагига нисбатан 5 процентга оширишни таъминлаш; маҳсулот ишлаб чиқариш таннархини арзонлаштириш ҳисобига 100 минг сўмлик иқтисодий фойда олишга эришиш ва пландан ташқари 250 минг сўмлик фойда бериш.

2 та тезкор кондиционерни ишга тушириш:

— унларни қоп-қанорсиз сақлайдиган ва жойларга юборадиган омбор қуриш;

— 2-тегирмонни реконструкциялаш лойиҳасини ишлаб чиқиш, элеваторда янги ҳалқасимон транспортерни ремонт қилиш ва фойдаланишга топшириш.

САЙЛОВДАН — САЙЛОВГАЧА

ДЎСТЛИК ҚУДРАТИ

Буюк дўстлик самараси

РЕПОРТАЖ

Қашқар даҳасини зилзилагача билганлар ҳам бор эди, билмаганлар ҳам. Ўша 26 апрель кечасидан сўнг уни ҳамма билиб олди. Зилзила маркази деб атайдиган бўлди. Бу ҳақда қанчадан-қанча мақолалар ёзилмади, дейсиз!!

Биз Марказ-4 кварталига қадам қўяр эканмиз, шаҳар милиция бошқармасининг собиқ биноси кўз ўнгимизга келди. У ўша биринчи ер тебранишидаёқ вайронага айланган, бу ердаги ишчи ва хизматчилар рўпарадаги хиёбонга ўрнатилган палаткаларда иш олиб борарди. Чодирлар тепасига «Милиция бошлиғи», «Хозчасть», «Терговчи» деб ёзиб қўйилган эди.

Ҳозир мана шу жойдан янги 16-трамвай қатнамоқда. Темир йўл яқинида эса 11-Висотстрой тресги қурувчилари кўп қаватли бинолар барпо этишмоқда.

Тўрт ва тўққиз қаватли бинолар оралаб борамиз. Уларнинг кўпчилигига аллақачон хонадонлар жойлашиб олган. Қашқар даҳасидан бир нишона бўлиб, собиқ Лугин кўчасидаги Ёнғиндан сақлаш бошқармасининг кўп қаватли биноси турибди. Зилзилагача бу ерда энг муҳташам иморат ана шу эди. Энди бўлса, бошқа кўркам бинолар олдида кўримсизгина бўлиб туюлмоқда.

Зилзилагача мана шу бино қаторида гувала ва хом ғиштдан қурилган уйлар саф чекиб турарди.

Биринчи бор ер тебрангандаёқ ҳаммаси тутдек тўкилди. Бу ҳақда ўша вақтда Ленин мукофотининг лауреати В. Песков «Комсомольская правда» газетасида мана бундай деб ёзган эди: «Қашқар районн бульдозер билан бир ерга тўплаб, ташқари чиқариб ташлашга ярайди, холос. Мен бу ерга деворлари нураб кетган кўчалардан зўрға йўл топдим».

Биз бўлса озода, текис асфальт йўлкалар бўйлаб борардик. Болалар майдончасида бир гуруҳ кичкинтойлар Қорбобо ясашарди. Бир нечтаси эса қор одамнинг танасини тиклашарди.

Чана судраган, коньки учган болаларнинг шодлигини айтмайсизми!!

Шу пайт зилзила кунлари матбуотда эълон қилинган бир фото ёдга тушди. Кўча ёқасидаги бинолар қулаган. Бу ерда истиқомат қилувчилардан бири азм туп сада тагига чодир тикиб, оиласи билан яшайди. Унинг кенжатой ўғли ер қимирлашидан юрак олдиргани учун палаткага киришга журъат этолмайди. Шу пайт яна ер силкинади. Бола қўрқиб кетади.

Мана шу манзара акс эттирилган сурат тагидаги: «Бирам қўрқиб кетдимки, амаки»,— жумласи ўша дамлардаги Қашқар даҳаси болаларининг кайфиятини ифодаларди.

Марказ-4 кварталининг тўққиз қаватли биноларидан бирида маданият уйи жойлашган. Бу ер эртадан кечгача гавжум. Бир хонадан музика садоси келса, иккинчисидан тикув машинасининг шатир-шутури эшитилади. Беш кун ишлаб икки кун дам олиш туфайли ишчи ва хизматчиларнинг бўш вақти кўпайди. Улар шу вақтларини турли тўгаракларда қатнашиш, қўшимча касб ўрганишга сарф этмоқдалар.

Бу кварталда бепоён Россиянинг турли область ва ўлкаларидан қалб амри билан янги Тошкентни қуриш ва тиклаш учун келган азаматлар ҳамон ўз ишларини давом эттиришяпти. Улар май ойига қадар ўз мажбуриятларидаги 172.603 квадрат метр уй-жойни батамом қуриб тугаллашмоқчи. Ҳозир Марказ-4 кварталидаги уч, олти, етти, саккиз, ўн, ўн бир, ўн иккинчи ва бошқа уйларда қурилиш ишлари қизғин.

Биз қон-қардошларимиз ҳимматига офарин айтар эканмиз, шоир Мақсуд Шайхзоданинг мана шу жўшқин мисралари ёдимизга келади:

Кўктераклар қуламади
Зарба текканда,
Пок тилаклар қуламади
Уйлар чўкканда.
Тошкентликнинг иродаси
Улуғ дастиёр,
Юртнинг барча шаҳарлари
Унга дўсту ёр.

Ҳақиқатан ҳам шоир айтганидай бўлди. Россиялик азаматлар фақат уй-жойларгина эмас, маданий-маиший хизмат кўрсатиш бинолари, мактаб ва мактабгача тарбия муассасалари учун қатор кўркам иморатлар ҳам барпо этишди. Бунга 5 ва 9-мактаб бинолари мисол бўла олади. Сайловчилар ана шу мактаб биноларига жойлашган сайлов участкаларида овоз берадилар.

Икки кварталии айланиб бўлгач, 21-мактаб биносига келамиз. 29-сайлов участкаси ана шу ерга жойлашган.

Агитаторлардан Валентина Иосифовна Яцук, Лидия Ивановна Гаврилова, Светлана Наумовна Мук ва бошқалар сайловчилар рўйхатини деворларга ўрнатмоқда. Агитпункт мудири, ўқитувчи Мирон Моисеевич Шапиро уларнинг ишига бош-қош.

— Бизнинг участкамизга ўн бир сайлов округи қарайди,— дейди М. М. Шапиро,— буларнинг ҳаммаси янгидан ташкил этилган.

Сайлов участкасидан чиқиб, собиқ Қашқар даҳасининг бугунги жамолига яна бир бор ҳавас билан қараймиз. Унинг ўтмиши ва порлоқ истиқболи кўз ўнгимизда жонланади. Шоир Ғафур Ғуломнинг шу мисралари гўё қулоғимиз остида жаранглагандек бўлади:

Бебаҳо Тошкентимиз,
наҳоринг кундуздан шан,
Меҳнаткаш, мунис ўртоқ,
қадрдон дўст, эмакдош.
Қиши—ёз, кузи — баҳор,
туни кунидан равшан,
Лондон, Париж, Румога
алишмайман кўҳна Шош!

У. ЮСУПОВ,
Ҳ. ҲАКИМОВ.

30-сайлов участкасининг агит клуби ҳамиша сайловчилар ва агитаторлар билан гавжум бўлади. Улар турли темаларда суҳбат ўтказадилар.

СУРАТДА: агитпункт мудири Каттахўжа Қаюмов агитаторлар билан суҳбат ўтказмоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

Зарбдор бригада

Марказ-5 кварталидаги уфалик бинокорлар меҳнат қилаётган «Ишимжилс т р о й» трестига қарашли қурилиш участкасида, ҳар кунгидек бугун ҳам иш қизғин. Моторларнинг гувиллаган овози, ғайрат билан меҳнат қилаётган бинокорларнинг қувноқ бақириқ - чақириқлари кишини завқлантиради.

Уфалик азаматлар яқинда тошкентликларга улкан совға инъом этишди. Улар 90 ўринли 63 ва 64-уйларни фойдаланишгә топширдилар.

Ҳозир улар янада юксак ишга қўл уришган — кўп квартирали 65-уйни тикламоқдалар.

Бинони қуришда коллективнинг ҳар бир бригадаси ўзининг салмоқли ҳиссасини қўшмоқда. Бу бригадалар ўртасида ўзаро социалистик мусобақа кенг авж олдирилган. Айниқса, улар орасида Прохорцев бошчилигидаги дурадгорлар бригадаси ажойиб ютуқлари билан ҳаммага ўрнак бўлмоқда.

— Бригадамизда 25 қурувчи бор, уларнинг ҳар бири ўз касбига меҳр қўйган кишилардир.— дейди Прохорцев.— Азаматлар сидқидиллик билан меҳнат қиладилар. Улкан ютуқларга эришишда, бригадамизнинг Егопаров, Горнастаев, Крестининов, Сайфуллин каби пешқадам бинокорлари жонбозлик кўрсатмоқдалар. Ҳозир бригадада коммунистик меҳнат бригадаси деган юксак номни олиши учун қатъий кураш кетмоқда. Бунинг учун бутун имкониятлардан фойдаланиб, янада улкан ютуқларни қўлга киритишга ҳаракат қилинмоқда.

Ҳа, Прохорцев ва унинг қалби олов бригада аъзолари билан фахрлансак арзийди. Булар ҳақида ҳар қанча гапирсанг ҳам озлик қилади.

Қ. АҲМАДЖОНОВ,
бинокор.

ДИҚҚАТГА САЗОВОР

Марказ-5 кварталидаги 9-мактаб биносига жойлашган 30-сайлов участкаси кишиларнинг севимли масканига айланди. Мазкур квартал ҳам, замонавий типда қурилган мактаб биноси ҳам сайловдан-сайловгача бўлган вақт ичида қардош россиялик қурувчилар томонидан бунёд этилиб, ҳамшаҳарларимизга совға этилган.

Бу участкада овоз берадиган сайловчиларнинг ҳаммаси янги квартираларга кўчиб келган бахтиёр оилалардир. Участкада агитпункт ўрнига агитклуб ташкил этилди, бу ерда сайловчилар учун ҳамма нарса муҳайё.

Клубдаги столларга сайловга оид турли хил брошюралар, журналлар, деворларга эса сайловолди кампанияси даврида амалга ошириладиган оммавий-сиёсий ишлар плани, навбатчилар рўйхати жойлаштирилган.

Агитклубга 98 агитатор бириктирилган бўлиб, шулардан 60 киши Тошкент тамаки фабрикасининг ишчи-хизматчилари, қолганлари мазкур мактаб педагогика коллективининг ишчан хизматчиларидир. Улар тез-тез ўзларига бириктирилган хонадонларда бўлиб, турли темада суҳбатлар ўтказишяпти.

Айниқса, бу ерда ёш сайловчилар билан ишлаш яхши йўлга қўйилган. Улар билан «Совет сайлов системаси — дунёда энг демократик система», «В. И. Ленин Совет давлати ва КПССнинг асосчиси», «Депутат халқ хизматкори» ва бошқа темаларда ўтказилган суҳбатлар ғоят мазмунли бўлди.

Ишчан агитаторлардан Холида Алиева, Йўлдош Султонов, Отабек Раҳимов, Лиля Винокурова, Маҳбубахон Бакаева ва бошқалар ҳалол хизматлари билан сайловчилар ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

— Агитколлективимиз дейди, — участка сайлов комиссияси раисининг муовини Султон Аҳмедов, — 38 та турар-жой биносида истиқомат қилувчи 6000 сайловчига хизмат кўрсатяпти. Улар учун Худойберди Жабборов раҳбарлигидаги бадиий ҳаваскорларимиз катта программада концерт номерлари тайёрлашяпти.

Ҳақиқатан ҳам, мактабнинг тарих ўқитувчиси Каттахўжа Қаюмов бошчилик қилаётган Киров районидаги 30-сайлов участкаси қошидаги агитколлективнинг шу кунларда сайлов кампаниясига оид олиб бораётган ишлари диққатга сазовордир.

Э. ТЎЛАГАНОВ.

ҲИССАМИЗ

Саратов шаҳрида қурилиш билим юртини тамомлагач, мен комсомол йўлланмаси билан Стекпов газ-нефть конида нефтчилар посёлкасини қуришда қатнашдим. У шаҳарча Саратовдан 60 километр нарида. Волганинг чап соҳилида жойлашган.

Мана, бир йилдан ортиқ вақтни Тошкент қурилишларида ўтказмоқдаман. Бу ернинг об-ҳавосига ўрганиб қолдик. Қурилишнинг бу қадар кенг кўламда олиб борилиши бизни қувонтиради. Аслини олганда, бутунлай янги шаҳар қурилди.

Тез орада биз уйимизга қайтиб кетамиз. Аммо мен қаерда бўлмайин, ҳамиша меҳмондўст Тошкент шаҳри, унинг аҳолиси билан бўлган дўстлигимизни эслайман. Мен 1969 йилнинг 16 март куни шу дўстлик учун овоз бераман.

Н. ВОДЯНЕНКО,
Саратов қурилиш-монтаж поездининг ғишт терувчиси.

ТАШАККУР

Биз ҳозир шундай вақтда яшаяпмизки, ўзгаришлар қанчалик тез бўлаётганига ақл бовар қилмайди. Мен узоққа бормайман. Ўтган сафарги маҳаллий Советларга ўтказилган сайлов билан бу сайлов ўртасидаги фарқни тилга оламан.

Ўтган сайловларда ҳозирги баланд иморатлар ўрнида зилзиланинг асорати, жароҳати кўзга ташланар, ҳар қадамда ҳали тўла бузилмаган уйлар учрар эди. Мана энди бўлса, аҳвол бутунлай бошқача минглаб оилалар барча қулайикларга эга бўлган шинам уйларда истиқомат қилишяпти.

Бизнинг оиламизга ҳам кўпчилик қатори Марказ-4 кварталининг 52-уйидан жой берилди. Бизга кўп хонали уйни қуриб берган бинокорларга ҳамиша ташаккур айтамиз.

Ғ. ХОЛМАТОВ,
«Узбексельмаш» заводи темирчиси, меҳнаткашлар депутатлари Киров район Советининг депутати.

БИРИНЧИ ОВОЗ

Нақадар бахтлиман! Бу йил кўпчилик тенгдошларим қатори мен ҳам Марказ-4 даги 29-сайлов участкасига бориб, муносиб номзодларга овоз бераман.

Совет демократияси биздек бахтиёрлар учун ўқиш, билим олиш ҳуқуқини берди. Мен ҳамиша ана шунга яраша яхши ўқишга, буюк Ватанимнинг муносиб фарзанди бўлиб етишишга ҳаракат қиламан.

У. МИРЗААҲМЕДОВА,
Тошкент Давлат алоқа институти студенти.

1966 ЙИЛ, 26 АПРЕЛЬ

ЭПИЦЕНТРДА

«Ҳой дўстим, яхши ҳам биз шу замонда, Советлар замонасида, Улуғ Лениннинг миллатлар биродарлиги, қон-қардошлиги таълимоти камолга етган замонда, кишилар онгида дўстлик, қардошлик чинакам ахлоқий норма қаторига кирган замонда яшар эканмиз... Советлар Иттифоқи деб аталган 230 миллион халқ бизга ёрдамга оёққа турди».

Академик шоиримиз Ғафур Ғулом бу сўзларни бежиз айтмаган эди. Дўстлик қудрати билан Тошкент, ҳатто, ўта вайрона бўлган зилзила маркази Қашқар даҳаси ҳам обод бўлди.

1966 йил, 26 апрелда олинган мана бу суратга синчиклаб боқинг-а, бошқа суратларга ҳам назар ташланг. Қашқар даҳаси қанчалик ўзгариб кетганини биласиз-қўясиз.

БАХТ

Бу сўзни ким эшитмаган у, кимлар унга муяссар бўлишни орзу қилмаган?! Хаёлим олис тарих саҳифаларига парвоз қилмоқда. Кўз ўнгимда бахт излаб қон тўккан, жон берган инсонлар гавдаланади. Уларнинг авлод-ажодлари тўккан аччиқ кўз ёшлар сон-саноқсиз чашма бўлиб, маъюс оқади.

Бу бизнинг озод Ватанда ҳамда ўз эркини қўлга киритган мамлакатларда ўтмиш бўлиб қолди.

Аммо ҳали ер юзида бахт излаётганлар оз эмас. Улар биздек бўлишга — бахт топишга ҳаракат қилмоқдалар.

Бу бахтни бизга ким берди? Ота-боболаримиз қон тўкиб, жон бериб бунёд этишди. Уларга буюк Ленин ва унинг доно партияси йўлбошчилик қилди. Биз буни унутмаймиз ва асло унутмаслигимиз керак.

Бахт ҳақида ўйлаганимда бевосита қадрдон Тошкент кўз ўнгимда гавдаланади. Зилзила уни вайрон қилди. Аммо совет халқларининг қардошлик қудрати эса, уни қайтадан яшартди, яшнатди. Масалан, бизнинг 29-сайлов участкасида овоз берадиган кишилар истиқомат қилаётган Марказ-4 кварталини олайлик. Зилзиладан аввал бу ерлар эски иморатлардан иборат бўлиб, Қашқар даҳаси дейиларди. Унда истиқомат қилувчилар янги-янги уй-жойларда роҳат-фароғатда яшашни орзу қилишарди. Мана, энди биз бу орзунинг амалга ошганлигининг гувоҳи бўлиб турибмиз.

Энди 16 март куни Марказ-4 даги янги уйларда истиқомат қилувчиларнинг 4000 дан ортиғи 29-сайлов участкасида ўз номзодларига якдиллик билан овоз берадилар. Бу ҳам катта бахт.

Участкамиз сайловга шай. Ўн бир округдаги сайловчиларнинг аниқ рўйҳати тузиб чиқилди. Бу ҳаммаси янги сайлов округлари. Сайловчиларни ҳисобга олишда Раиса Измайловна Мансурова, Галина Платонова Марева, Владимир Яковлевич Распопов каби жамоатчи агитаторлар фаоллик кўрсатишди. Сайлов участкасининг секретари Валентина Иосифовна Яцук, машинисткалардан Лилия Ивановна Гаврилова, Светлана Наумовна Мук ўртоқлар ҳам бу муҳим ишда катта ҳисса қўшдилар.

Агитпунктимизда фаол хизмат қилаётган 65 тарғиботчи кўмаги билан турли мавзуларда кечалар, сайловчилар билан суҳбатлар ўтказдик.

— Халқ номзодлари учун якдиллик билан овоз беришгина эмас, сайлов кампаниясида фаол қатнашиш ҳам бир бахт,— дейди 21-мактаб ўқитувчиси, агитатор Р. И. Мансурова.

Унга қўшимча қилиб айтмоқчиманки, шундай масъулиятли иш мендек бир оддий совет ўқитувчисига топширилиши н и н г ўзи ҳам улкан бахт.

М. ШАПИРО,
29-сайлов участкаси қошидаги агитпункт мудири, 21-мактаб ўқитувчиси.

СУРАТДА: шу сайлов участкасининг агитатор ўқитувчиларидан (чапдан ўнгга) М. Назарова, А. Раҳимов, Ҳ. Жабборов ва Г. Свершок ўртоқлар сайловчилар ҳузурига йўл олмоқдалар.

Ҳурматимиз чексиз

Тошкент ҳамма учун дўстлик, иноқлик, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг миллий сиёсати ғалабасининг рамзи бўлиб қолди. Шаҳар кўчалари бўйлаб сайр қилган киши Украина, Белоруссия, Болтиқбўйи, Закавказье ва Ўрта Осиё республикаларининг қурувчилари қурган уйни кўради. Янги Тошкентни қуришда Россия Федерацияси қурувчилари жуда катта ҳисса қўшдилар.

Собиқ Қашқар даҳасида, яъни зилзила ўчоғида ҳам бепоён Россиянинг турли бурчакларидан келган қурувчилар ҳар қачонгидек катта ғайрат қилмоқдалар. Улар томонидан амалга оширилаётган ишлар нақадар улканлигини билиш учун фақат шу кварталларга назар ташлаш кифоя.

«Марказ-4» ва «Марказ-5» кварталларида Новокузнецк, Горький, Волгоград, Свердловск ва бошқа қурилиш-монтаж поездларининг коллективлари баракали меҳнат қилмоқдалар.

Фойдаланишга топшириш учун тайёрланаётган баланд уйни олайлик. Қурилиш майдочида куни-тун меҳнат тинмайди. Барча қаватларда қурувчилар сўнгги ишларни ниҳоясига етказиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Краснодар қурилиш монтаж поездининг участка бошлиғи Е. Веселов гоҳ у бригада, гоҳ бу бригадага боради, қурувчиларга маслаҳат беради. Улар ишини маъқуллайди. У, қурилиш илғорлари тўғрисида гап юритаркан, Виктор Кутеку, Николай Карпанев ва Владимир Тутукин ўртоқлар каби дурадгорлар номини фахр билан тилга олади.

«Росташстрой» трестига қарашли қурилиш-монтаж поездларининг коллективлари тиклаган биргина 10-уй-жойдан фойдаланиш идорасига қарашли 27 уйдаги 3182 квартирада ҳозир 9233 киши истиқомат қилмоқда. Илгари бу ерда 2160 квартира мавжуд бўлиб, унда 5600 киши яшар эди.

Қурилиш ишлари ҳали ҳам давом этмоқда. Марказ-4 кварталида Воронеж қурилиш-монтаж поездининг бинокорлари жамоат марказини қуришмоқда. У ерда ошхона, ярим тайёр маҳсулотлар магазини, сартарошхона ва кир ювиш хоналари жойлашади.

У объектда ишлаётган Георгий Романенко бошлиқ комплекс бригада аъзолари панжара ва тўсиқлар ўрнатиб, устунлар пойдеворига бетон қуйишмоқда. Коллектив ишидан қурилиш ташкилоти эмас, балки уларни кузатиб турган аҳоли ҳам хурсанд.

Новокузнецк қурилиш-монтаж поездининг пардозчилари Галина Швец, Валя Сафоновалар ҳам шу Марказ-4 кварталидаги уйларга сифатли сайқал беришди. Шу туфайли уларга ўз ишининг устаси, деган ном берилган.

Қашқар маҳалласини қайта тиклаётган Россия бинокорларидан ниҳоят миннатдормиз.

Ҳ. ЖЎРАЕВ,
Киров район ижроия комитетига қарашли 10-уй-жойдан фойдаланиш идораси бошлиғи.

Россия Федерацияси бинокорлари қурган бу муҳташам иморатлар микрорайон ҳуснига ҳусн қўшиб турибди.

Қаллибек КАМОЛОВ

Дала лоласи

(ҲИКОЯ)

Қорақалпоғистон АССР адабиёти ва санъати ҳафталиги. Тошкент шаҳри. 1969

Шу кеча қишлоқнинг жанубидаги артезиан қудуғининг ёнига келдим. Қудуқдан отилиб чиқаётган тиниқ сув шариллаб турарди. Атрофга сочилаётган майда заррачалари ойдинда марвариддай товланарди.

Аноргул ҳали келмабди. Қишлоқ томонга қарадим. Уйларнинг орқа томонидаги молқўралар гўё гавҳарга тўйинган бронза тусда кўринарди.

Қувурнинг устига ўтириб хаёлга чўмдим...

Аноргул! Ҳа, ўшандан бери ярим йил ўтиб кетди. Шунда мен ҳам армиядан эндигина келган эдим. Совхознинг раҳбарлари менга сут ташувчи машина беришди. Машинани миниб фермага келдим. Сут соғувчилар сутларни бидонларга қуяётган эдилар. Шофёрларнинг бир одати бор, қўллари бўш қолди дегунча чавандозлар ўз отларини силаб қашилагандай, машинанинг уёқ-буёғини артганлари - артган. Мен ҳам машинамни артиб тозалаётган эдим бир вақт:

— Ҳой, солдат! Ҳадеб машинани артаверасан, нима, бозорга солмоқчимисан. Ундан кўра келиб манавиларга ёрдамлашсанг бўлмайдими,—деди эгнига оқ халат кийган сарвиқомат қиз.

Қўлимдаги латтани кабинага улоқтирдиму бидонларни машинага ортишдим.

— Сутни ачитиб қўйсанг штраф тўлайсан! Тезлик билан етказгин.— дея буюрди у.—Қиз бола деган ҳам шунчалик енгил бўладими, жуда ҳам юз-кўзи очилиб кетибди-ку,— дея ўйладим.

Кўнглим тинчимай, ҳар куни фермага келаман. У доим икки юзи нақш олмадек қип-қизариб, куйиб-пишиб юради. Қиладиган иши қолмаса, газета ва журналларнинг ўз вақтида олиб келмаётгани учун почтачини койиб кетади.

— Аҳмоқ, дунёдаги бўлаётган янгиликларни ҳаммадан кейин эшитишимизга ҳам шу сабабчи,—деяётганини эшитар эдим.

Гоҳо мен кетмоқчи бўлиб турганимни кўриб қоларди-ю, худди эркаклардай қўлини чаккасига қўйиб честь берарди-да:

— Тўғрига! Тез!—деб қўлини пахса қилганча команда бериб қоларди.

Ёз кунларининг бирида эрталабки сутни сепараторга топшириб қайтсам, молқўранинг олдида Элмурод Аноргулга:

— Ҳали она сутинг оғзингдан кетгани йўқ-ку, ниманинг маънисига тушунардинг, ҳамма вақт ҳам одамнинг айтгани бўлавермайди, — деб қўлини пахса қилиб ўшқираётган эди.

Аноргул ҳам бўш келмай:

— Одамнинг айтгани бўлади, кўрамиз ҳали,—дея йўлига кетди.

— Гап уқмайдиган киши билан айтишиб ўтиргандан кўра... — деб унинг орқасидан қараб қолди Элмурод.

Элмурод бизлардан уч-тўрт ёш

катта бўлиб, шу қишлоқнинг йигити эди. Еттинчи синфни битиргач, қишлоқ хўжалик техникумига ўқишга кетди. Авваллари зоотехник эди, ҳозир эса бригадир, ўз айтганидан қайтмайдиган ўжар йигит.

Кечки пайт машинамнинг уёқ-буёғини кўриб, эрталабки йўлга ҳозирлаб қўяётган эдим.

— Ўтабой,—деди қандайдир ингичка майин таниш овоз.

Копотнинг тагидан бошимни кўтариб қарадим.

— Бир айланиб келмаймизми ёки қўлинг тегмайдими?

Хурсанд бўлиб кетдим. Яна бунинг устига тунда-я. Шундай қизнинг таклифини рад қилиб жинни бўлибманми?!

У қизил гулли чит кўйлагининг устидан қора халат кийиб олганди. Дарҳол қўлимни латтага артдиму, олдига пешвоз чиқдим.

— Машинанг билан, — дея кўшиб қўйди Аноргул. Юзига кўзим тушган эди, гўё у орзуси ушалгандай кўзлари чақнаб, юзлари ёниб турарди. Икковимиз кабинага ўтирдик. Хурсандлигимдан теримга сиғмай борардим. Ойдин кечада қиз болага ҳамроқ бўлсанг ҳар хил хаёлга бериларкансан киши.

Қишлоқдан узоқлашиб, энди катта йўлга чиққан эди, Аноргул;

— Тўхта,—дея буюрди.ЯРУ

Қишлоқдан узоқлашиб, энди катта йўлга чиққан эди, Аноргул:

— Тўхта,— дея буюрди. Машинани тўхтатдим.

— Кўл томонга,— дея боши билан ишора қилди у.

Яйловнинг жанубий томонидаги каналнинг нариги томони кўкаламзор бўлиб, ҳамма ёқ кўм-кўк майсазор эди. Машинани ўша томонга бурдим.

— Эй, гўдак солдат,— деди тўсатдан ҳазиллашиб қиз.

Мен ҳам унинг олдида ўзимни йўқотмай, гап билан кўнглини кўтармоқчи бўлдим.

— Гўдак деб ҳали ёши учга тўлмаган ёш болага айтилади. Солдатликка ўн саккиз ёшдан олинади, тариғ ҳам кўзингизга кепак бўлиб кўриняптими, синглим,— дедим..

Шундай ҳуркиб турган юракка ёқимли сўзлар топиб уни эритиб юборгим келди. Аттанг, гапга нўноқлигим қурсин, шунча гапирай десам ҳам тилим калимаға келмасди.

— Эҳ, табиат шу саҳийлигини ҳам мендан аяган.

— Барибир солдат бамисоли гўдак. Менинг энг яқин дугонамнинг йигити армияда, Москвада хизмат қиляпти. У бир хатида «солдатнинг умри — гўдакнинг умридек. Сабаби, унга камтарлик деган нарса мутлақо ёт» деб ёзибди. У бу сўзларни ўзини шундай мағрур тутиб баланд овоз билан айтдики асти қўясиз.

— Хўш, бизнингча-чи? —У гапини давом эттирса ҳам бир нимага кўнгли тўлмагандай тўхталиб қолди,— ишлаган ишинг ишга ўхшасин дейсану, баъзилар сенинг гапингни писанд қилмайдилар. Мана, ҳозир чўпон молларни кўл бўйида боқиб келди. Кечқурун сутни яхши соғиб оламиз, эрталаб эса кам. Кечаси билан оч қолган мол эрта билан сут берармиди. Шуни айтсанг...

Ана-мана дегунча кўлга етиб келдик. Аноргулнинг гапи чала қолди. У ўроғини олди-да, пичан ўришга киришиб кетди. Қизни ишлатиб қараб туриб бўладими. Ўроғини қўлидан олдим. Бирпасда 30-40 боғ пичанни олиб келиб Аноргулнинг сигирлари олдига ташладик.

У менга миннатдорчилик билдирди-да, уйига кетди.

Мен иссиқ ўринда ётиб у ҳақда хаёл сура бошладим. Қандай ажойиб қиз-а. Ҳаётнинг аччиқ-чучугини ўз тарозусида ўлчашга ҳаракат қилади... Ҳаёт учун нимаики даркор бўлса, шуни қилишга уринади. Бояги қилаётганлари болаликдан нишона излари экан-да.

Эртасига яна Элмурод билан Аноргулни баҳслашиб турганларининг гувоҳи бўлдим.

— Элмурод ака, айтяпман-ку, ахир кечаси сигирларга хашак олиб келиб солдим. Эрталаб кўп сут соғиб олдим, деб.

— Эҳ, синглим-ей, қани эди ҳамма ҳам сендақа бўлса, кечаси ҳаммаям хашакка боравермайди-ку.— Элмуроднинг дағал товуши атрофга тарқалди.

— Кечаси бормаса, анови «Ёлочка» ларни яйловга олиб келиш керак. Битта электродвижок бўлса етади. Ўшанда сут соғувчиларнинг ярми бўшайди, ўшалар хашак олиб келиши мумкин.

— Хаёлпараст, хаёлида космосга учмоқчи,— дея Элмурод қўлини силтаганча жўнаб қолди.

Аноргулнинг кўйлаги майин эсган шабадада ҳилпираганча Элмуроднинг орқасидан қараб қолди.

Армияда хизмат қилгандим. Шунда тоғ этагида енгил шабадада силкиниб лола ўсарди. Аноргулнинг ҳам ҳозирги қиёфаси ўша тоғ лолаларига ўхшаб кетди.

Эртасига: «Аноргул совхоз директорига кетди»,— деган гап тарқалиб қолди.

Ҳалиям қувурнинг устида ўтирибман. Ана, қишлоқ устида Аноргулнинг рўёбга чиққан орзуси тантана қилгандай электр нури чарақлаб турарди. Балки сигирлар ҳам хашакка тўйиб, елинлари тирсиллаб, эрталабки соғадиган «Ёлочка»ларни сабрсизлик билан кутаётгандир.

Киши ҳаётга фойдали нарсани сезса, ишга жон-жаҳди билан киришиши керак.

Менинг хаёлимни кимнингдир келаётган оёқ товуши бўлди. У Аноргул экан.

Бугун ҳам ҳар кунгидек бирга сайр қиламиз.

Қорақалпоқчадан таржима.

Улмамбет ХУЖАНАЗАРОВ

Кўшик

(Бухоро дафтаридан)

Сарҳовуз бўйида чайқалар
толлар,
Толлар сочларига шайдо
шамоллар.
Сарҳовуз бўйида хоннинг
ҳарами.
Кўшки жаннатворда кўп сирли
ҳоллар.
Келар хаёлимга ажиб
манзара,
Бари бир-биридан гўзал ва
сара.
Қирқ паризод чиқар ҳовуз
лабига,
Кўрганнинг қалбига солар минг
яра.
Ширин шивирлашар у зебо
қизлар,
Япроқлар паналаб боқар гул
юзлар.
Чўмилмоқчи бўлиб, ҳовузга
чорлаб,
Нозли имо қилар бир тўп
юлдузлар.
Чошгоҳ чоғи қувноқ гурунг
бошланар,
Хилват жойга атлас кўрпа
ташланар.
Тонг шабнами қўнган каби
ғунчага,
Бир гўзалнинг шаҳло кўзи
ёшланар.
Кўриб паривашнинг кўзда
ёшини,
Ул гулгун чеҳралар эгар
бошини.
Лекин хон завқланиб кулар бу
ҳолга,
Суқланиб кутар у қиз
бардошини.
Сарҳовуз бўйида чайқалар
толлар,
Толлар сочларига пайдо
шамоллар,
Толмас у, ҳуснига еллар
шайдойи
Қалблари ўртанган
соҳибжамоллар.

Маҳкам Маҳмудов
таржимаси.

И Л М И Й
КОНФЕРЕНЦИЯ

Тошкент Давлат консерваториясининг катта зали байрамдагидек безатилган. Бу ерда музика, олий ўқув юртлариаро студентларнинг «Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқларининг чолғу- асбоблари» темасида илмий конференцияси бўляпти.

Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишлаб ўтказилган конференцияда Тошкент консерваторияси, Олма-ота Давлат санъат институти, Душанба, Ашхобод музика билим юртларининг студентлари актив иштирок этишди.

Советлар жамияти даврида халқимизнинг асрлар мобайнида бунёд этган нодир асарларини ўрганишга катта эътибор берилди. Шу жумладан миллий халқ чолғу-асбоблари, куй-қўшиқлари ва ижрочиларининг тарихи ҳам чуқур ўрганилди. Халқ чолғу асбоблари қайта ишлаб чиқилди ва уларга ўхшаш янги чолғу-асбоблари дунёга келди.

Мана бугунги кунда халқ чолғу-асбобларида, миллий куй-қўшиқлар билан бир қаторда Ғарбий Европа, рус ва совет классик композиторларининг асарлари ҳам муваффақият билан ижро этилмоқда. Шу масалаларга доир илмий хабарлар, лекциялар конференция қатнашчиларида катта таассурот қолдирди.

Олма-Ота Давлат санъатшунослик институтининг IV курс студенти Г. Истлеуова «Қобиз ва ундаги ижрочилик маҳорати» деган темада ғоятда қизиқарли сўзлади. Сўнгра бу сиҳиргар асбобнинг майин садосини бутун зал бўйлаб тараннум этди.

Тошкент Давлат консерваториясининг III курс студенти Муҳтарам Бекназарованинг «Қадимий ўзбек халқ чолғу асбобларидан уд ва уднинг ҳозирги кунда қайта ишланилаётгани» деган темаси ҳам зўр эътибор билан тингланди. Айниқса студентлар томонидан ташкил этилган уд чолғучилари ансамблининг чиқиши. А. Навоий давридаги ўзбек халқ куйларини ижро этиш, томошабинлар учун бутунлай бир янгилик бўлди.

Меҳмонлар Тошкентдаги «Ҳамза» номли музика билим юртида бўлишди. Билим юрти студентлари ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри ижросида улар учун катта концерт кўрсатдилар.

Куни кеча ўз ишини тугатган конференция қатнашувчиларда зўр таассурот қолдирди.

Р. ХУЖАЕВ.

«Гулистон» ресторанининг бош пазандаси Шарифжон Солиҳов миллий ҳамда бошқа қатор миллатлар таомларини тайёрловчи моҳир ошпазгина эмас, кўпдан-кўп янги таомлар ижодкори ҳамдир.

СУРАТДА: Шарифжон Солиҳов (ўнгдан биринчи) ҳамкасблари Х. Баратов, А. Маҳмудов, Х. Султонов ва Н. Эсоновалар билан навбатдаги ишлар ҳақида суҳбатлашмоқда.

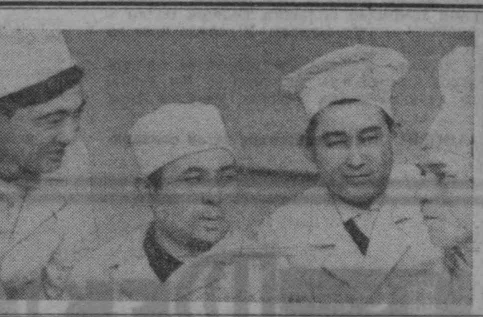

Саксон ота шаҳар кезади

ДИЛОЗОР ҲАЙДОВЧИ

25 февраль кеч соат 9 дан 20 минут ўтган эди. Марказий универмаг ёнида 13-трамвайни кута-кута тоқатим тоқ бўлди. Сабаби бор: қиш, ҳамма транспортнинг қатнови қийинлашган.

Ниҳоят 1434 номерли вагон келиб тўхтади. Сув спорти саройигача бор-йўғи бир бекат-ку, айланиб Мевазорга кетарман, деган ниятда вагонга чиқдим. Лекин яна ўйланиб қолдим. Балки вагон орқага қайтмас. Балки ҳайдовчининг сменаси тугагандир. Балки овқатланар. Шу мулоҳазага бориб ҳайдовчидан сўрадим.

— Кечирасиз, сиз орқага қайтасизми, йўқми?

Ҳайдовчи кабина эшигидан қараб қўйди-ю, индамади.

Эшитмай қолди, деган андиша билан яна сўрадим. Яна индамай ўтираверди. Тағин илтимос қилиб сўрадим. Ҳайдовчи аёл қошини чимириб бир қаради-ю, яна жавоб бермади.

Вагонда ўтирган йўловчилар хуноб бўлиша бошлади.

— Қизим лоақал мана шу оппоқ сочимни ҳурмат қилиб жавоб беринг,— деди Бирлашган нашриёт профилакторийсининг бош врачи Д. А. Муҳин ялингудай бўлиб. — Вагон орқага қайтадими, йўқми?

— Овозларинг ни ўчирларинг! Мен сенларга жавоб беришга мажбур эмасман,—деб ўшқирди ҳайдовчи.

— Мен ҳар куни шу маршрутда қатнайман,— деди Ильич номидаги завод ишчиси Балангина гапга аралашиб.— Мана шу ҳайдовчини яхши таниб қолганман. Доим дилозорлик қилади. Лоақал одам сифатида ё ҳа, ё йўқ деб қўя қолса ҳақи кетадими?

Вагон изига қайтди. Одамлар манзилига етди. Бир қарашда ҳеч нима бўлгани йўқ. Лекин бир қўрсининг қўполлиги туфайли ўнларча одамнинг таъби хуфтон бўлди. Тасаввур қилинг: бир ҳайдовчи кунига йўлнинг у бошидан бу бошига 20 марта бориб келса ва ҳар қатнаганда 150—200 йўловчини ташиса, демак ҳар куни 3 минг-4 минг йўловчининг асабини бузадими? Улар бориб шу кайфият устида ўз оиладагиларнинг асабига тегса кунига неча минг одамнинг руҳи тушади. Неча минг одам ранжийди?

Дилозор ҳайдовчининг исми-шарифини аниқлашнинг иложи бўлмади. Майли, Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасининг раҳбарлари аниқлашар. Улар трамвай ҳайдашни ўргатаётганида, ҳой, сен мол билан эмас, одамлар билан мулоқатда бўласан, ўпкангни бос, деб ўша димоғдор ҳайдовчига айтиб қўйишмаган экан-да. Бўлмаса энди айтиб қўйишсин.

САКСОН ОТА.

Тошкентдаги Тўқимачилар маданият саройида халқ тасвирий санъати студияси ишлаб турибди. Бу студияга аъзолари бўлган тўқимачиларнинг 50 дан ортиқ қизлари халқнинг ана шу нозик санъатини ўрганишмоқдалар.

Суратда: Рассом Я. Л. Фрумгарц машғулот вақтида.

Н. Глауберзон фотоси.

Жаҳон ойнаси

БЕРЛИН. Февраль ойининг охирида ГДР жамоатчилиги пойтахт театридаги янги спектакл премьерасини кўрди. Тамошабин Д. Шостаковичнинг энг қадимий операларидан бири (Н. Гоголнинг повести асосида) «Бурун» кўрсатилди.

СУРАТДА: немис Давлат опера театрининг саҳнасида репетиция кетмоқда.

АДН — ТАСС фотоси.

Адмирал Ричарднинг ростгўйлиги

Яқинда Американинг таниқли журналисти Кингсбери Смит Ўртаер денгизида сузиб юрадиган «Литтл Рок» номли авианосецда АҚШ 6-флотининг бош қўмондони адмирал Дэвид Ричардсон билан учрашди. Америка ва Ғарбий Европа матбуотида эълон қилинган бу интервью тексти диққатни тортмасдан қолмайди. Гап флот миссиясини унинг қўмондони қандай тушунаётгани устида боряпти.

Адмирал айтган икки фикр айниқса диққатга сазовор бўла олади: Мен бу фикрларнинг биринчисини тўла келтираман: «Совет ҳарбий кемалари Ўрта денгизда бирданига кўринмай қолди, деб фараз қилайлик, — деди у, — шундай бўлган тақдирда ҳам Америка денгиз кучларининг бу ерда ҳозир бўлиши зарур».

Мақтовга лойиқ ростгўйлик бу! Биз кейинги вақтларда гўё Ўртаер денгизида «Совет хавфи» пайдо бўлгани, бу эса Америка кемаларининг бу ердаги сувларда ҳозир бўлишини оқлаётгани ҳақидаги мулоҳазаларни озмунча эшитмадик ва ўқимадик. Совет кемаларининг бу ерда ҳеч қандай алоқаси йўқлиги энди маълум бўлди. 6-флот ҳарқандай вазиятда ҳам яна ўнлаб йиллар давомида Ўртаер денгизида қолиш ниятида.

Дэвид Ричардсоннинг ҳарбий таржимаи ҳоли унинг «Литтл Рок» кемасида берган интервьюсида йўл қўйилган тарихий ва сиёсий янглишларини бир даража изоҳлай олади. Мисол учун у ўз интервьюсида 1968 йил июнида флот ўзининг 20 йиллигини Ўртаер денгизида нишонлади, флот бу ерга НАТОни мустаҳкамлаш учун юборилган эди деб қайд қилди. Ҳолбуки, НАТО шу вақтгача ўзининг 20 йиллигини нишонлагани йўқ. Шу сабабли Америка кемалар бирикмасининг ҳали мавжуд бўлмаган ҳарбий иттифоқни мустаҳкамлаш учун юборилиши эҳтимолдан жуда узоқ..

Адмирал Ричардсон баёнотларидаги иккинчи бир қизиқарли нарса унинг 6-флот келажагига қарашидир. У уни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш учун жонбозлик кўрсатмоқда.

Бу интервьюдан қандай хулосалар чиқариш мумкин? Қўшма Штатлар 6-флотни асосан Ўртаер денгиз соҳилларида жойлашган мамлакатлар, шу жумладан НАТО бўйича иттифоқчи бўлган мамлакатларни таъқиб остига олиш воситаси сифатида фойдаланиб. бу ердаги денгиз кенгликларини ўзига хос оккупация қилиб турғизишини абадийлаштирмоқчи бўлади.

Қўшма Штатлар Ўртаер денгизида ўз ҳарбий - денгиз қудратини ҳар қандай вазиятда ва ҳатто халқаро кескинлик енгиллашган тақдирда ҳам оширишни планлаштирмоқда.

В. АРДАТОВСКИЙ
АПН шарҳчиси.

ЧИЛИДА ЛЕНИН ТЎҒРИСИДА КИНОФИЛЬМЛАР

САНТЬЯГО, (ТАСС). Революция доҳийси, жаҳонда биринчи социалистик давлат асосчиси В. И. Лениннинг образи тасвирланган совет кинокартиналари Чилида жуда катта муваффақият билан намойиш қилинмоқда. Сўнгги вақтларда «Октябрь», «Ленин октябрда», «Ленин Польшада», «Милтиқли киши» каби картиналарни мамлакат пойтахти Сантьягода, Вальпараисо, Консепсьон, Сан-Антонио шаҳарларида неча юз минглаб томошабинлар кўрдилар.

НАМОЙИШЧИЛАРГА ҚАРШИ

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Полиция Лелэндда (Миссисипи штати) бўлган негрлар намойишини тарқатиб юбормоқ учун кўздан ёш оқизувчи газ ишлатди.

Штатнинг ғарбий қисмидаги бу чоғроқ шаҳарчада маҳаллий негр аҳолиси ўз граждан ҳуқуқларини ҳимоя қилиб, бир неча ҳафтадан бери намойиш ўтказарди. Негрлар мактабларда ирқий камситишга қарши чиқдилар, шаҳар мактаб кенгашига негр аҳолисининг вакили киритилишини талаб қилдилар.

Негрлар шаҳар темир йўл станцияси ёнида ўз талабларини қўллаб-қувватлаб намойиш ташкил қилганларида уларга қарши полиция кучлари ташланди.

ХАЛҚАРО ФЕЛЬЕТОН

РИЦАРЬ ИШИ

Миссисипи штатида кичик Сэмюэль Баруэрь деган кимса бор. Уни катта Самюэль Бауэрс билан адаштирмаслик учун Кичик дейишади. Катта Самюэль кичигининг бобоси. У ўз вақтида Америка конгрессида Миссисипи ваkиллигини муваффақиятли бажарган киши.

Гап шундаки, Америка конгрессменининг 44 яшар невараси кейинги вақтларгача анча камдан-кам учрайдиган вазифани эгаллаб келди. У Американдаги Ку-клукс-клани оқ рицарларининг империя афсункори эди.

ККК рицарлари рицарь бўлмаган ККК дан биринчидан урушқоқлиги, иккинчидан эса автомашиналарининг номерлари билан ажралиб туради. Оқ рицарлар ўз туғишган Миссисипи штатида ўз машиналарининг олд томондаги бамперига махсус номерлар бириктириб қўйиш имтиёзига эга. Бу номердаги қора ранг устига оқ от минган суворий тасвир этилган. Айтгандай, изоҳли луғатларда «олижаноблик», «виждонийлик» ва «тарафкашлик» деган сўзлар баъзан «рицарь» сўзига қўшни бўлиб туради. Аммо ҳозир бу сўзларни қўшни қилишдан жуда эҳтиёт бўлиш керак. Бамперларида оқ-қора номерлари бўлган автомобилларда айланиб юрган кишилар қилаётган ишларнинг характери ҳақида жумладан, империя афсункорининг равшан таржиман ҳолидаги баъзи асосий фактларга қараб хулоса чиқариш мумкин.

Бундан бир неча йил илгари бу империя афсункори негрларнинг гражданлик ҳуқуқи учун кураш ҳаракатининг уч активини — Майкл Швернер, Эндр Гудмен ва миссисипилик Жеймс Чейнни ўлдириш планини ишлаб чиқди ва уни амалга оширди. Бу қора ишларнинг ҳаммасини оддий оқ рицарлар бажарди. Империя афсункори раҳбарлик қилди, холос.

1966 йилда у бошқа бир «рицарлик» планини ишлаб чиқди ва амалга оширди. Унинг одамлари маҳаллий негр бошлиқларидан бирининг уйига бостириб кириб қирғин қилдилар ва кетаётиб у ерда бомба портлатдилар.

Рицарлар ишни дўндиришди. Уй ёнди, негрлар бошлиғи Вернон Демар ўлдирилди.

Аммо бу ишда қатнашганлар «из қолдиришди» ва 1967 йилнинг ноябрида империя афсункори қамалди.

Эртак тез гапирилади-ю, аммо иш тез бўлавермайди. Афсункор устидан ҳали шу кунлардагина Миссисипи штатининг Хэттисберг шаҳрида суд бўлиб ўтди.

Судда қатнашган журналистларнинг гувоҳлик бериб айтишича, ўн икки маслаҳатчи империя афсункорининг айбини кўрсатувчи далилларни бир неча кун давомида эшитишди. Ниҳоят улар афсункорнинг айбли ёки айбсизлиги ҳақида қарор чиқариш учун кенгашишга кириб кетишди.

Орадан бир соат ўтди. Яна ва яна кўп соатлар ўтди. Кеч бўлди, тун ўтди ва тонг отди.

Шундагина уйқуга тўймаган маслаҳатчилар тамаки тутунига тўлган ўз хоналаридан чиқишди ва «бир фикрга келолмадик» дейишди.

«Яна кенгашинглар!» деб бақирди, судья ғазабланиб.

— Ҳатто 10 ой кенгашсак ҳам бир фикрга келолмаймиз, — деб жавоб берди маслаҳатчиларнинг каттаси.

Империя афсункори суюниб кетди. Унинг адвокати эса журналистларга кичик Сэуэрсни озод қилдиришга эришажагини тантанали равишда айтди.

Йўқ, мен Миссисипида тараққиёт йўқ деб даъво қилаётган руҳи тушкун кишилар фикрига қатъий қўшилмайман. Бундан уч йил илгари маслаҳатчилар бир минут ҳам иккиланмай якдиллик билан айбсиз деган ҳукмни чиқарган бўлар эдилар. Ҳозир эса улар «бир фикрга келолмадик» дейишяпти.

Тараққиёт бор ва кўриб турганингиздек Миссисипида рицарлар ҳам бор!

Генрих БОРОВИК,
АПН мухбири
Нью-Йорк.

СУРАТДА: Фридрих Энгельс майдони ва Лейпцигдаги янги университет биноси.

АДН — ТАСС фотоси.

Инглизлар саҳрода иккита радистимизни асирга олишибди. Улар бу икки радист Миср территориясидаги агент билан алоқа олиб борган деб ўйлаяптилар. Радистларни тинмай тергов қилишяпти:

— Тушунарли, — деб қичқириб юборди Монкастер.— Овозимиз ҳавога кетаётгач экан!

Эпплер ундан кўра хотиржамроқ эди:

— Улар ҳеч нарса гапиришибдими? — сўради у.

— Ҳозирча гапиришмабди,— деди поп,— лекин бундай ҳолларда қандай методларни қўллашлари сизга маълум. Гапиртирмай қўйишмайди...

— Ярим кечани кутишдан бошқа иложимиз йўқ,— деди Эпплер. —Ярим кеча бўлиши билан запас рацийни очамиз. Хўш, энди қиттак-қиттакка қалайсиз, отахон?

— Мен черковга боришим керак. Мен билан алоқани тўхтатсангиз яхши бўлади. Маълумотни етказасиз, деган умиддаман.

— Хўп, ҳайр бўлмаса ҳозирча, тангри ўзи ёр бўлсин!

— Альма матер, пирим, — деди Эпплер.

Улар Монкастер билан биргаликда вужудга келган аҳволни бир мунча вақт муҳокама қилишди. Шундан кейин Эпплер бир почка пул олиб муюлишдаги боққоллик магазинига жўнади. Бир соатдан кейин грек хўжайиннинг машинасида қайтиб келиб, ҳайдовчи билан унинг ёрдамчиси озиқ-овқат ва спиртли ичимликлар солинган яшикларни ўзи сузар ўйи бортига қандай қилиб ташишаётганини кузатиб турди. Сўнгра таксига тушиб вокзалга борди-да, Ассиутгача иккита билет олди.

Эпплер йўғида Монкастер сўнгги маълумотни шифр билан ёздида, унга «Альма матер учун ибодат қилинг» деб мазмундор қилиб қўшиб қўйди. Бу икки жосус ўз вазифасини тугатди ва туришган жойларидан кетишга ҳозирлик кўришмоқда, деган маънони билдирарди.

Бироқ ўз вазифаларини ҳали мутлақо бажармаганликлари ва то улар ўз маълумотларини бериб, унинг қабул қилиб олингани ҳақидаги тасдиқни олмагунларича бажара олмасликларини инкор этмай иложлари йўқ эди. Африкадаги ёрдамчи станция кечаси эфирга чиқадими ё йўқми? Агар чиқса шундоқ узун эшиттиришни қабул қилиб ола оладими ё йўқми? Масала ана шунда эди.

— Яна ўнтўрт соатдан кейин ҳамма нарса равшан бўлади — қўяди! — деди Эпплер.

— Юр кетдик, кўнгил очмасанг бўлмайди!

Улар Кит — Кэт кабаресига йўл олишди. Прилавка ёнида маюс ҳолда виски ичиб ўтиришган эди, қўриниши ва қилиқларидан савдогар грекка ўхшаган паст бўйли, ўтакетган сергап бир эркак davraларига қўшилди. Бу эркак уларни албатта коктейн ва шампанский билан меҳмон қилиш ниятида эди. Ҳикмат Фотимий рақсини тамомлаб ёнларига келиши билан у ўз фикрини амалга оширди. У ғоятда маст ва жуда қувноқ эди.

Бу «грек» аслида контрразведка майори Альфред Сэнсом эди. Альфред бу ёш йигитларга қизиқиб қолди, чунки улардан бири араб тилида жуда бемалол гаплашар ва айни вақтда эса европаликка ўхшар ҳамда ўзини ўшалардай тутарди, иккинчиси ўзини америкаликман деб таништирди. Ҳамма тенгдошлари армияда хизматини ўтаётганида, бу америкалик Қоҳирада нима қилиб юрибди?

Леонард МОУСЛИ.

Зиёфат авжига чиқди. Улар бирнеча бутилка шампанский тортишганидан кейин Булак кўпригининг нариги ёғидаги ресторанга ўтиб кечки овқатга тўкин дастирхон буюришди. Кечки овқатдан кейин Ҳикматларникига боришди. Эпплер билан Монкастер иккови Сэнсом билан раққосани ёлғиз қолдириб гўё виски олиб келгани чиқиб кетишди.

Қайтиб келишгач, Сэнсом уларнинг нимадандир хурсанд бўлиб кетишганини сезди. Улар стаканларини лиммолим тўлдиришди. Бир-бирлари билан қадаҳ уриштиришаркан, тиржайиб қўйишди.

Уларнинг ўз одамлари билан боғланишганини «грек» қаёқдан билсин! Ҳа одамлари уларни эшитишди, маълумотни эртага ярим кечада қабул қиламиз, деб жавоб беришди.

— Ичаверинглар, йигитлар, — деди «грек», айтмоқчи майор Сэнсом.— эртага мен бу бутулканинг ўрнини ўз запасимдан тўлдираман. У Ҳикмат Фотимийнинг семиз сонларига қўл ташлади. — Жоним, сиз ҳам ичаверинг! Инглизларни, урушни бир дақиқа бўлса ҳам унутиш, бу сарсонгарчиликлардан қутулиб дам олиш наҳотки ёқмаса? Сиз нима дейсиз, Роммел Мисрни босиб олишга қодирмикин?

— Сизга бундай гапларни гапириш ярамайди, — деди Ҳикмат. — Ғарбий саҳрода урушаётганлар орасида дўстларим кўп. Ғолиб чиқишларига ишончим комил.

Сэнсом Эпплерга мурожаат қилди:

— Сиз-чи, сиз нима деб ўйлайсиз, дўстим?

— Мен инглизларнинг ғалабасига аминман.

— Бўлмаса шунга ичайлик! — деб бақирди «грек». — Англия учун, нацистларнинг тормор бўлиши учун ичаман!

Жосуслар қадаҳларни кўтаришаркан бир-бирларига қараб кулиб қўйишди. Лекин Сансом олдиларида ўтирган бу одамларнинг инглизларнинг ғолиб чиқишини истамасликларини билар, фикрларининг ростлигига гаров ўйнашга тайёр эди.

ЕТТИНЧИ БОБ

ҒАЙРИҚОНУНИЙ ПУЛЛАР

Инглиз хавфсизлик хизматининг турли разведка органлари бир-бирлари билан рақобат қилмаганларида эди, жосусларни анча аввал пайқаб қолинган бўларди. Афсуски, хавфсизлик хизматининг бирор органи жосус деб гумон қилинган кишининг изига тушиб қолса борми, уни фош этишга ёлғиз ўзигина ҳаракат қиларди. Қўшинлар разведкаси билан ҳарбий ҳаво кучлари разведкаси ўртасида рақобат бор эди, бу иккала разведка органи ҳам флот разведкаси билан рақобат қиларди, буларнинг ҳаммаси бир бўлиб эса масалан, Роббига ўхшаганлар вакил бўлган граждан контрразведкасига ўз сирларини кўп айтиб қўймай деб истар-истамай маълум қилардилар.

Шунинг учун ҳам армия разведка хизмати Роббининг бизнинг территориямизда йирик жосус бемалол ҳаракат қилиб юрипти, афтидан у Дафния дю Морениңг «Ребекка» номли романидан код ўрнида фойдаланаётганга ўхшайди, деган докладидан қувонган бўлсада, лекин шунда ҳам у бу жосус Қоҳирада деган ўз тахминини Роббига хабар қилишни зарур деб топмади.

Жосус Қоҳирада деган фикр туғдирадиган бевосита далиллар бор эди. Улардан бири ўқчи бригада формасидаги қандайдир лейтенант Турф — клубга тўлаб кетган беш фунтлик қоғоз эди. Ана шу беш фунтлик банкнот (банк томонидан чиқариладиган процентсиз кредит билети; муомалада пул ўрнида юради. тарж.) қалбаки бўлиб чиқди. Уни текшириб кўрган Англия банкининг экспертлари бу қоғоз ростакам қоғоз пул нусхасининг қарийб худди ўзгинаси, шундай экан у оддий қалбаки пул ясовчилар томонидан чиқарилган бўлиши мумкин эмас, деб хабар бердилар.

«Бу банкнотни Германияда жуда пухталик ва усталик билан босиб чиқарилган деб фараз қилишга ҳамма асослар бор. — дейилган эди Лондондан юборилган хатда. — Германия ҳукумати икки асосий мақсадни: биринчидан, иттифоқдош ва бетараф мамлакатларда ўз агентларини пул билан таъминлаш, иккинчидан эса иттифоқдошларга жуда ҳам қийин даврда бозорларни кучи йўқ қоғоз пуллар билан тўлдириб юборишни ҳисобга олиб, ана шундай банкнотлар чиқармоқда, деб ўйлашимизга мажбур қиладиган маълумотларга эгамиз».

(Давоми бор)

(ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган сонларида.)

«ТАРОНАЛАР»

20-йиллар ўзбек совет поэзияси ғоявий курашлар, янги шакл ва муддарижа изланишлари билан характерланади. Бу даврда ижоди кенг қулоч ёйган шоирлардан бири Муҳаммадшариф Сўфизода эди.

Камбағал деҳқон оиласидан чиққан ва Улуғ Октябрь Социалистик революциясини қувонч билан кутиб олган Сўфизода Садриддин Айний, Ҳ. Ҳ. Ниёзий, Абдулла Қодирий сингари илғор фикрли ижодкорлар сафига қўшилди. Унинг шеърлари чуқур халқчиллик ва социализм ғоялари билан суғорилган эди. Сатирик шеърларида эса у буржуазия элементларини, янги жамиятга ёт барча элементларни фош қилди.

Ўзбекистон Совет республикаси Марказий Ижроия Комитети 1926 йил 27 февраль қарори билан революция туфайли қўлга киритган ғалабаларимизни мустаҳкамлаш ишида Сўфизоданинг хизматларини ҳисобга олиб, «Халқ шоири» унвони билан тақдирлади.

«Тароналар» деб номланган тўпламини Ғафур Ғулом номидаги бадиий адабиёт нашриётида яқинда босиб чиқарди.

Китоблар оламида

Малая Бронниядаги Москва драма театри Алексей Арбузовнинг «Бахтсиз кишининг бахтли кунлари» номли янги пьесасини қўйди. Бу пьесада асосий қаҳрамон Крестовников орқали инсоннинг бахт нима эканлиги тўғрисидаги ҳис туйғулари ҳикоя қилинади.

СУРАТДА: спектаклдан бир кўриниш. Крестовников — артист А. А. Ширвиндт, Зимина Нина Павловна — РСФСРда хизмат кўрсатган артистка Л. П. Богданова.

М. СТРОКОВ фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

АРАБ ЛАТИФАЛАРИ

УЗОҚНИ КЎЗЛАБ

Жуҳо уйланишни ният қилиб, янги уй қурдирмоқчи бўлибди. Устага уйнинг томини ерга, полини эса осмонга қаратиб қуришни буюрибди. Лекин уста унинг гапига тушунмай ҳайрон бўлиб тураверибди. Жуҳо бўлса жаҳли чиқиб шундай дебди:

— Эй аҳмоқ, шунга ҳам ақлинг етмайдими, хотин киши кирган уйнинг оёғи осмондан бўлади, ҳозир сен тескари қуравер!

ПУЛИГА ЯРАША

Жуҳога отаси арзон баҳога бозордан қўйнинг пиширилган калласини олиб келишни буюрибди.

Жуҳо бозордан келгунча йўл-йўлакай унинг тилини, кўзини, миясини еб қўйибди, уйга етиб келгач отаси сўрабди:

— Нега кўзи йўқ?

— Кўр экан.

— Тили қаерга кетди?

— Соқов экан.

— Миясичи? сўрабди отаси.

— Жинни экан.

Хуноб бўлган отаси каллани эгасига қайтариб беришни буюрибди.

— Отажон, ўзингиз арзонидан олгин деб эдингизку, пулингизга ярашаси шу экан!— дебди Жуҳо.

БЕЛГИ

Жуҳога отаси бир халта тилла бериб, уни яхшилаб беркитиб қўйишни буюрибди. Жуҳо тиллаларни саҳрога олиб бориб кўмиб қўйибди. Қайтиб келганидан сўнг отаси ундан тиллани қаерга беркитганини сўраган экан, қумга кўмиб келдим, дебди. Отаси жаҳли чиқиб:

— Аҳмоқ у ердан энди қандай топасан? — дебди.

Жуҳо жилмайиб жавоб берибди:

— Хавотир олманг, отажон, беркитган жойимнинг тепасида булут бор!

Арабчадан
Б. ХУЖАЕВ
таржимаси.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

Кино

4 МАРТДА

«Олтин маъбуда» учун кураш — САНЪАТ САРОЙИ, «ВОСТОК», «МОСКВА» (кечқурун).

Ниқобли исёнчи —«ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ НОМЛИ (кечқурун).

Ака-ука Карамазовлар (3-серия)— САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 8 да)

Ёшлик-бебошлик —«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

5—6 МАРТДА

«Олтин маъбуда» учун кураш —«ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Ёшлик-бебошлик —«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Тошдаги достон (1 ва 2-серия)— НАВОИЙ НОМЛИ (кундуз соат 1 ярим, 4 яримда, ўзбек тилида).

ҲУРМАТЛИ ЭРКАКЛАР!

8 мартга сиз Ташпромторгнинг қуйидаги магазинларидан онангиз, рафиқангиз ва келинингиз учун яхши совғалар харид қилишингиз мумкин:

№ 2 — Вокзал олди майдони;
№ 10 — Кафанов кўчаси;
№ 15 — Болгарские огороди;
№ 19 — 2-Олтинкўл проезди, 92;
№ 20 — Қўйлиқ;
№ 42 — Чилонзор, «Халқлар дўстлиги» проспекти;
№ 48 «Бахт» — Шота Руставели кўчаси;
№ 50— Домбробод массиви;
№ 51 — Волгоград кўчаси;
№ 55 — 54-разъезд;
№ 57 — Октепа массиви;
№ 60 — «Синтетика» — Чилонзор, 8-квартал, Қатортол кўчаси, 24;
№ 67 — Ғ. Ғулом кўчаси, 7-квартал;

Навоий кўчасидаги ва Олой бозоридаги (янги корпус) саноат моллари магазинлари:

№ 73 — Носиров кўчаси;
№ 74, 84 — «Ташгрэс» турар жой шаҳарчаси;
№ 79 — «Узбексельмаш»;
№ 98 — Височовольт массиви; 30 «А»;
№ 99 — Луначарский шоссеси; 123;
№ 101 — «Ташавтомаш»;
№ 102 — Новомосковская кўчаси, 26;
№ 110 — Шимолий Олмазор;
№ 115 — Морозов кўчаси;
№ 117 — 4-турар жой шаҳарчаси Фанвизин кўчаси, 1;
№ 118 — Воровский кўчаси, 61;
№ 141 — Охунбобоев майдони, «Чорсу»;
№ 154 — Октябрь район колхоз бозори;
№ 147 — генерал Узақов кўчаси, 1;
№ 157 — Кочубей кўчаси;
№ 158 — Студентлар шаҳарчаси, 2-Чимбой.

МАГАЗИНЛАРИМИЗГА КИРИБ ЎТИНГ!

Радио

4 март
СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Баҳор яқинлашмоқда» деган эшиттириш (русча).
18.10 Вальслар.
18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча).
19.20 Сайловчилар учун концерт (ўзбекча).
20.00 «Ёшлик» радиостанциясининг программаси.
20.30 Ёшлар учун концерт (ўзбекча).
21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча).
21.10 Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт.
22.20 Енгил куйлар (ўзбекча).
22.40 «Бу ерда Ҳамза яшаган» деган репортаж Қорақалпоғистон радиосининг эшиттириши.
23.15 Кечки концерт.

Телевизор

4 март
СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида:

18.00 Телевизион янгиликлар.
18.15 Болалар учун музикали телефильм.
18.25 КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорлари — амалда. «Республикамизнинг электр қуёши».

Ўзбек тилида:

18.45 Ўн минут музика.
18.55 Қорақалпоғистон музика маданияти.
19.35 Киноленинома.
20.15 Телевизион янгиликлар.
20.30 ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ҲАФТАЛИГИ. Нукус телестудиясининг кўрсатишлари.

Ленин район соғлиқни сақлаш бўлими, 1-стомотология поликлиникаси коллективи поликлиниканинг ортопедия бўлими мудири

Қўмри ИСЛОМОВАНИНГ

вафот этганлигини қайғу билан маълум қилади ва марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент оқшоми 4 БЕТ. 4 МАРТ, 1969 й.

«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари 33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22, партия совет ва касаба союз ташкилотлари шаҳар хўжалиги бўлимлари 33-29-42, адабиёт санъат ва маданият бўлими 33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари—33-29-70, фан ва олий ўқув юртлари иллюстрация бўлимлари 33-27-57, ахборот бўлими —33-65-57; эълонлар бўлими—33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри

Индекс 64579.

НАШР № 2694 Р. 02717